

Finanslov 2010

Offentlige investeringer kommer ikke i gang som planlagt

Det står sløjt til med at få gang i de offentlige investeringer på trods af, at regeringen planlægger "den største forøgelse af de offentlige investeringer over to år siden 1965". En ting er, hvad regeringen planlægger af investeringsvækst, men lakmusprøven er, om pengene kommer i spil til gavn for væksten og beskæftigelsen i dansk økonomi. Kommunernes likviditet er trængt. Derfor er det langt fra sikkert, at kommunerne tør øge investeringerne, selv om der er relevante og rentable projekter nok. En offentlig renoveringspulje kan sikre, at investeringerne kommer i gang nu.

af chefanalytiker **Martin Madsen****12. november 2009**

Analysens hovedkonklusioner

- I første halvår 2009 er de offentlige investeringer tilsyneladende kun steget ca. 3 pct. Investeringerne skal altså løftes med 27 pct. i 2. halvår 2009, hvilket vil være en rekordvækst, for at nå regeringens mål. Et er en målsætning, noget andet er den realitet, at de offentlige investeringer ikke er kommet i gang til skade for vækst og beskæftigelse.
- Lykkes det kun at få en tredjedel af de planlagte investeringer i gang i 2009, vil det isoleret betyde et beskæftigelsestab på i størrelsesorden 3.000 personer.
- Det er ikke nok med lånemuligheder til kommunerne. Der er behov for nye midler for at få investeringerne i gang. AE foreslår derfor at øge de offentlige investeringer med 10 mia. kr. i 2010. Det kan bl.a. være i form af en offentlig renoveringspulje og en midlertidig præmieringsordning af kommuner, der sætter investeringer i gang nu, hvor præmien svarer til den beskæftigelsesgevinst, som investeringen skaber. Det kan få gang i investeringerne nu og bidrage til øget vækst og beskæftigelse.

Kontakt

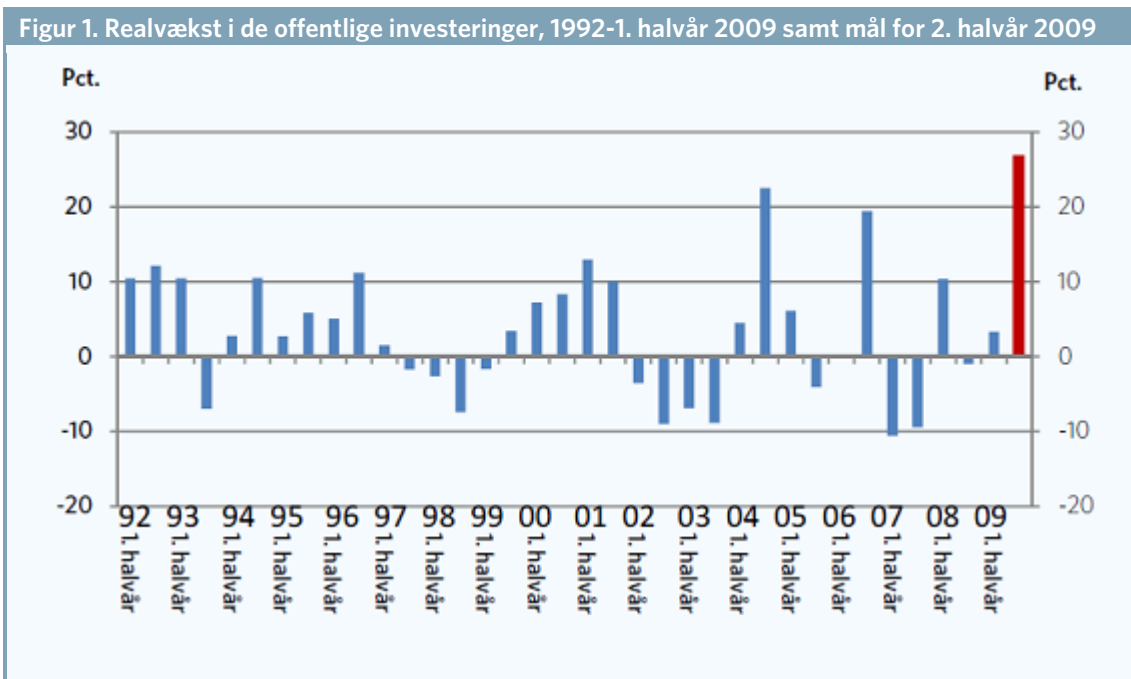
Chefanalytiker
Martin Madsen
Tlf. 33 55 77 18
Mobil 20 95 64 05
mm@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

De offentlige investeringer er ikke kommet i gang som planlagt

Det står sløjt til med væksten i de offentlige investeringer på trods af, at regeringen fremhæver, at den planlægger "den største forøgelse af de offentlige investeringer over to år siden 1965. Investeringsløftet er således omkring 15 pct. både i 2009 og 2010. Det bidrager markant til at understøtte væksten og beskæftigelsen i dansk økonomi".¹

Figur 1 viser, at fra 1. halvår 2008 til 1. halvår 2009 er de offentlige investeringer tilsyneladende kun steget ca. 3 pct. Investeringerne skal altså løftes rekord meget i 2. halvår 2009, svarende til 27 pct. (den røde søjle i figur 1), for at nå regeringens mål om et samlet løft på knap 15 pct. i 2009, svarende til 4,6 mia. kr.

Kilde: AE pba. af Danmarks Statistik.

I forbindelse med Forårspakke 2.0 blev bl.a. det kommunale anlægsloft øget fra 15 til 17 mia. kr. Regeringen gav ikke kommunerne nye 2 mia. kr. til anlægsinvesteringer, men ifølge KL blev der stillet finansiering til rådighed i form af bl.a. lånemuligheder. Men kommunerne likviditet er trængt bl.a. forårsaget af krisen med lavere skatteindtægter og faldende grundpriser. Derfor er det langt fra sikkert, at kommunerne tør låne op til det nye anlægsloft – selv om der er relevante og rentable projekter nok. Det er derimod sandsynligt, at kommunerne vil skubbe investeringerne til 2010.

En ting er således, hvad regeringen planlægger af investeringsvækst, men lakmusprøven er, om penge kommer i spil til gavn for væksten og beskæftigelsen i dansk økonomi. Lykkes det kun at få en tredjedel af de planlagte investeringer i gang i 2009, dvs. at hele 3 mia. kr. ikke kommer i spil i 2009, vil det betyde et beskæftigelsestab på i størrelsesorden 3.000 personer.

Det kan blive dyrt for kommunerne at rykke et renoveringsbehov foran sig pga. følgeskader. Udskudt vedligeholdelse giver følgeskader, som erfaringsmæssigt kan fordyre vedligeholdelse med op til 30

¹ <http://www.fm.dk/Nyheder/Pressemeddelelser/2009/08/200920825%20Offentliggoerelse%20af%20finanslovpjece%202010.aspx>

procent ifølge en Cowi-rapport fra 2008. Samtidig kan det blive dyrt for Danmark, hvis den stigende arbejdsløshed bider sig fast.

Opret en offentlig investeringspulje

Regeringen har igangsat en privat renoveringspulje. Det samme kan gøres på det offentlige område. Fordelen ved en sådan offentlig renoveringspulje er, at det kan ske hurtigt, og at det vil være tydeligt, hvor meget der bruges. Endvidere kan Christiansborg-politikerne/Finansministeriet være med til vurdere om investeringerne er rentable og relevante, hvilket måske ikke lyder tiltalende for det kommunale selvstyre, men måske er en forudsætning for, at der kan blive tilslutning til en sådan pulje.

Ligesom med den private renoveringspulje vil der være problemer. Både i forhold til incitamenter til at vedligeholde sine bygninger og i forhold til, at bygnings- og renoveringsarbejdet går i stå i perioder mellem udmeldingen af en pulje og udmøntningen af pengene, hvilket jo i den periode virker modsat intentionen. Det skal dog opvejes mod bl.a., at kommunerne ikke får gang i investeringerne til skade for beskæftigelsen.

Alternativ kan det overvejes, om der er behov for en slags midlertidig præmieringsordning af kommuner, der får sat gang i investeringer, svarende til den gevinst, det skaber i form af øget beskæftigelse, som ikke nødvendigvis er bosat og betaler skat i den samme kommune.